روزنه

سخنگوی دولت: نفت‌کش انگلیسی می‌تواند حرکت کند

● **ایسنا:** سخنگوی دولت در نشست خبری این هفته خود در پاسخ به پرسشی در ارتباط با آزادسازی نفت‌کش انگلیسی گفت: سازمان بنادر ما اعلام کردند کار حقوقی این نفت‌کش به پایان رسید. زمینه آزادی نفت‌کش فراهم شده و می‌تواند حرکت کند، روال اداری‌اش انجام شده است. علی ربیعی همچنین در پاسخ به پرسشی درباره سیاسی‌کاری دولت آمریکا درباره صدور ویزا برای هیئت ایرانی عنوان کرد: خیلی طبیعی است که آمریکا سعی کند ما کمتر در خاک ایالات متحده آمریکا صحبت کنیم. وقتی وارد جنگ می‌شوند از همه ابزار استفاده می‌کنند. تأخیر غیرقانونی بود، هیئت همراه را کوچک کرد. رسانه‌های ما را منع کردند، در صورتی که ما برخلافش عمل می‌کنیم. فشاری که سازمان ملل به آنها داد، مشکل را حل کرد. یکی از دلایلی که ما می‌خواستیم برویم همین بود که آنها نمی‌خواستند ما باشیم و ما می‌خواستیم آنها جواب فشارشان را بگیرند. متأسفانه سال‌هاست که آمریکا مقر سازمان ملل را گروگان گرفته. او در پاسخ به پرسشی مبنی‌بر ورود پنج هزار نیروی امنیتی چینی برای حفاظت از سرمایه‌های چینی گفت: نمی‌دانم یک‌دفعه خبر می‌آید ما خزر را فروختیم به روس‌ها یا واردات نیروی امنیتی داریم. با هر کشوری که در شرایط تحریم در کنار ماست قصد گسترش روابط داریم، از جمله چین. آنچه بحث شده این بوده که ما دنبال توافق استراتژیک بلندمدت ۲۵ ساله بودیم. از هرگونه سرمایه‌گذاری خارجی در کشورمان استقبال می‌کنیم؛ ضمن استقبال هیچ ویژگی خاصی برایشان قائل نیستیم. آنچه بیان شده بود پیش‌بینی رابطه ۲۵ ساله با چینی‌ها بود. از کشورهایی که در دوران تحریم به ظلم ایالات متحده توجه نمی‌کنند تشکر می‌کنیم و دستشان را می‌فشاریم.ربیعی در ارتباط با روابط مالی ایران با روسیه نیز گفت: با روس‌ها روابط خوبی ایجاد کردیم. یکی از کارهایی که می‌کنیم حذف دلار در مبادلاتمان است. هم نفت می‌دهیم و هم سایر کالاها را صادر می‌کنیم و هم از دلار استفاده نمی‌کنیم. ممکن است کشورهای اوراسیا را هم در روند کاری که الان با روسیه می‌کنیم اضافه کنیم. شاید در آینده که تحریم هم نداشتیم این سیاست را دنبال کنیم.

بهشتی‌سرشت و مرادی‌نیا بررسی کردند

موضع امام در قبال مصدق و مدرس

پایگاه خبری «جماران» برای بررسی بیشتر ابعاد شخصیتی امام خمینی(ره) میزگردی با حضور دکتر محسن بهشتی‌سرشت، استاد دانشگاه و نویسنده و محمدجواد مرادی‌نیا، تاریخ‌پژوه در حوزه امام خمینی و انقلاب اسلامی برگزار کرده که در بخش‌هایی از آن به نوع نگاه امام نسبت به آیت‌الله مدرس و دکتر مصدق پرداخته شده است.

محسن بهشتی‌سرشت در این میزگرد گفت: «ایران پس از انقلاب مشروطیت پر است از حوادث؛ از اولتیماتوم روس‌ها به ایران، جنگ جهانی اول و کودتای سوم اسفند که امام در آن زمان ۲۰ ساله بودند تا مهاجرت روحانیون به قم که امام در آنجا ۲۶ ساله بودند. بنابراین امام و اطرافیانش در کوران این مسائل سیاسی درگیر هستند. از طرف دیگر، استعداد خاصی که امام و فرزندانش و بدون‌شک اجدادش داشته‌اند، استعدادی بسیار ژرف و عمیق، هم در سیر تعلیم و تعلم و هم در خصلت‌هایی نظیر شجاعت و نترسی و ایستادن روی مواضع است. گویی امام در یک تمرین اجتماعی و تاریخی، این خصوصیات را در تمایز با سایر علما به دست آورده است. حضرت امام در ماجرای ۱۵ خرداد در پاسخ به کسانی که می‌گفتند «قرار است تا کجا پیش بروید؟ چرا استاد و شیخ شما این کار را نکرد؟»، گفتند که «اگر شیخ ما الان بود همین کاری که ما می‌کردیم او هم می‌کرد». مرادشان شیخ عبدالکریم حائری بود که استاد امام بودند. این پاسخی جامعه‌شناسانه و به یک معنا فلسفی است که نشان می‌دهد شرایط تاریخی باید ایجاب کند. شرایط تاریخی عصر رضاشاه و روی‌کارآمدن او ایجاب نمی‌کرد شیخ عبدالکریم حرکتی مانند ۱۵خرداد داشته باشد، بنابراین امام می‌فرمایند اگر شیخ عبدالکریم در آن مقطع بود همین کار را می‌کرد. بنابراین شرایط تاریخی در زندگانی امام بسیار مهم است».

محمدجواد مرادی‌نیا نیز اظهار کرد: «حوادث مختلفی از قبل از انقلاب مشروطه و پس از آن؛ یعنی تا نهضت ملی‌شدن صنعت نفت رخ می‌دهد که آقا روح‌الله شاهد و ناظر آنهاست. نکته دیگر مربوط به آموزه‌ها و تعالیم است؛ برای نمونه می‌بینیم که علمای بزرگی مانند مرحوم حاج شیخ عبدالکریم حائری و مرحوم آیت‌الله محمدعلی شاه‌آبادی تأثیر عمیقی بر شخصیت و اندیشه امام برجای گذاشتند. به اعتقاد من، چهار عامل استعداد شخصی، خانواده، شرایط تاریخی و آموزه‌ها می‌توانند جداکننده شخصیت امام از سایر علما باشند».

مدرس در نگاه امام

بهشتی‌سرشت درباره تشابه نگاه امام با آیت‌الله مدرس گفت: «بعد از اینکه در دوره رضاشاه گفته شد که روحانیون باید آزمون دهند و اگر مشخص شد باسوادند می‌توانند لباس روحانیت بپوشند، امام در خاطرات خود نقل می‌کنند که ما کنار حوض مدرسه علمیه قم ایستاده بودیم، آقای فیض گفت کار بدی هم نیست که رژیم انجام می‌دهد، شاید می‌خواهند سره را از ناسره جدا کنند. اما امام می‌فرمایند من به ایشان گفتم، بله رژیم می‌خواهد سره را از ناسره تشخیص دهد و ناسره را نگه دارد و سره را بکوبد. این خود یک برداشت است، چراکه مرحوم آیت‌الله فیض این‌گونه فکر می‌کرد، اما امام آن‌گونه؛ بنابراین می‌بینیم که برداشت و تلقی تا چه اندازه متفاوت است. اتفاقا امام بیش از هر عالم دیگری، راجع به آیت‌الله مدرس زبان ارادت و گفتار دارد؛ درحالی‌که به سایر شخصیت‌ها به این اندازه نپرداخته‌اند، چراکه مدرس نیز نگاهی مشابه امام داشته است». او ادامه داد: «انصافا اگر کسی درباره مدرس و فعالیت‌هایش مطالعه کافی داشته باشد، متوجه می‌شود چرا امام ایشان را به مثابه الگویی تمام‌عیار قرار داده است. مدرس علاوه‌بر الگوی تمام‌عیاربودن، مجتهدی طراز اول بود... مدرس صدای زمانه بود و نیازهای زمانه خود را درک کرد، بنابراین تا پای مرگ مدافع انقلاب مشروطیت بود».

محمدجواد مرادی‌نیا نیز دراین‌باره که دلیل اشاره‌های بیشتر امام به آیت‌الله مدرس چه بود، گفت: «امام چند خاطره شخصی از مدرس دارد. اولین دیدار امام با مدرس به نظرم در ۱۵ سالگی در خمین و زمانی که ملیون از تهران عازم مرز ایران و عثمانی بودند تا دولت ملی تشکیل دهند، اتفاق می‌افتد. در آن هنگام مدرس همراه کاروان آزادی‌خواهان و ملیون بوده که یکی، دو شب در خمین اقامت می‌کنند. در خمین هم خانه‌های معدودی برای اقامتشان وجود داشته که یکی از آنها خانه پدری امام به دلیل تعدد اتاق‌ها و فضای مناسب بوده است؛ بنابراین اولین دیدار امام با مدرس آنجا اتفاق می‌افتد. دیدارهای بعدی در تهران بوده، امام در خاطرات خود می‌نویسد زمانی که از خمین به تهران می‌آمده دوست داشته به مجلس رفته و نطق‌های مدرس را از نزدیک بشنود و می‌گوید زمانی که مدرس شروع به نطق می‌کرد، مجلس در سکوت کامل فرومی‌رفت».

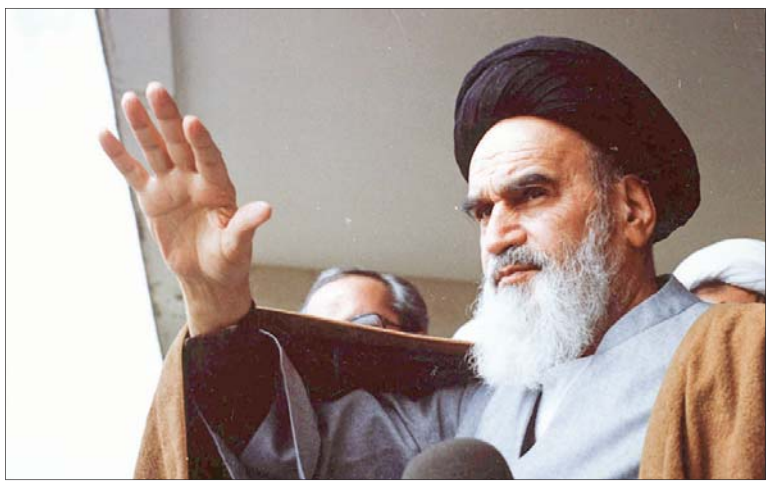

مصدق در نگاه امام

بهشتی‌سرشت در بخش دیگری از این میزگرد با اشاره به برخی برداشت‌های موجود درباره نگاه منفی امام به مرحوم دکتر مصدق گفت: «در صحبت‌های قبلی که امام درباره ملی‌شدن صنعت نفت و مصدق کرده، به‌نوعی مؤید وی بوده؛ به نحوی که هم اشتباهات مصدق را می‌گفتند، هم اشتباهات کاشانی را؛ اما هرگز به آن تندی سال ۶۰ نبوده است. امام از این راهپیمایی به‌شدت عصبانی شده بودند و پی می‌برند که قصه حتی مخالفت با لایحه قصاص نیست. در آنجا با لحنی عصبانی قریب به مضمون می‌فرمایند نگذارید بگویم که او یعنی «مصدق» مسلم نبود. بعدها که ما درباره این مسئله تحقیق کردیم، با آقای جلال‌الدین فارسی در استودیوی جماران مصاحبه‌ای کردیم و ایشان گفت بعد از آن قضایا در خاتمه جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی، وقتی همه رفتند، به همراه آقای علی شریعتمداری خدمت امام رسیدیم و من گفتم شما که این فرمایش را کردید که مصدق مسلم نبود، من در مدرسه کمال (یکی از مدارس اسلامی در نارمک که ساواک آن را در سال ۵۳ بست) معلم بودم و در آنجا سندی از کسانی که کمک مالی به مدرسه می‌کردند، وجود دارد که نام دکتر مصدق نیز در میان آنهاست. سند دکتر مصدق هم وجود دارد که از مراجع برای اینکه بخشی از وجوهاتش را به‌عنوان کمک به این مدرسه بدهد، اجازه گرفته است. آقای فارسی می‌گوید به امام گفتم نمی‌توانیم بگوییم کسی که وجوهات می‌داده و سندش هم موجود است، مسلمان نبود. امام در پاسخ نقل به مضمون گفتند که یکی از علمای اصفهان مطالبی را راجع به دکتر مصدق گفت که من بسیار برآشفته شدم و درصدد بودم که آن را بازگو کنم و آن روز گفتم. ولی حالا آن‌طور که شما می‌گویید از آن مطلب می‌گذرم. با اینکه من این پاسخ امام را در کتاب خود آوردم، ولی شاید کفایت نکند؛ چون آنچه مشهور شده همان حرف اول است. به عقیده من گویش و گفتار امام گاهی حالت طلبگی و علمایی دارد. شاید منظور ایشان از عبارت او مسلم نبود، این باشد که وظیفه مسلمانی را به‌درستی انجام نمی‌داده، نه اینکه او مسلمان نبوده است؛ زیرا همین‌که فردی شهادتین خود را بگوید، کسی حق ندارد بگوید او مسلمان نیست؛ چه رسد به اینکه اسم فرزندان دکتر مصدق همه اسامی ائمه معصومین است و در رساله دکترای خود نیز روی یک موضوع در فقه اسلامی کار کرده است. کسی در مسلمان‌بودن مصدق تردید ندارد؛ بنابراین «او مسلمان نبود»، یعنی وظیفه اسلامی خود را در دوره نخست‌وزیری به‌درستی انجام نداده است».

محمدجواد مرادی‌نیا دراین‌باره گفت: «در دولت مصدق افرادی بودند که با روحانیت رابطه خوبی نداشتند. به نظر می‌رسد شاید یکی از دلایلی که امام به مصدق روی خوش نشان نداد و حرکت ایشان را رسما و علنا مورد تأیید قرار نداد، روحانیت‌ستیزی گروهی از اطرافیان مصدق باشد». بهشتی‌سرشت در ادامه در واکنش به این ادعای برایان هوک که گفته بود «چون آیت‌الله خمینی در هیچ سخنرانی‌ای اعلام موضعی درباره آمریکایی‌بودن کودتای ۲۸ مرداد نداشته، پس این کودتا آمریکایی نبوده» گفت: «امام نوع گویش و گفتارش خاص بوده است. برای نمونه درباره قیام ۱۵ خرداد که مشهور این است در آن ۱۵ هزار نفر کشته شدند، هرگز از امام نشنیدید که ۱۵ هزار نفر کشته شدند. بالاخره ایشان در تراز مرجع است و باید احتیاطات خود را داشته باشد. بنابراین امام مانند یک سیاست‌مدار که بگوید آمریکا در کودتای ۲۸ مرداد نقش داشته، رفتار نمی‌کند و در این زمینه از قاعده العهده علی راوی استفاده می‌کند».

الو شرق ۸۸۹۲۱۶۳۱

sharghline@sharghdaily.ir
پیامک: ۳۰۰۰۴۶۹۹

● **تلفن سکه‌ای کجایی که یادت به خیر!** یادش به خیر سال‌های گذشته با اینکه بیشتر شهرها از آلودگی صوتی کمتری برخوردار بودند، تلفن‌های همگانی و سکه‌ای در بیشتر محله‌های تهران و شهرستان‌ها با اتاقک‌های مخصوص نصب بود و مردم به‌راحتی می‌توانستند با انداختن سکه از بالای تلفن شماره‌گیری و صحبت کنند. با پیشرفت علم تلفن‌های سکه‌ای جایشان را به تلفن‌های کارتی بدون اتاقک داده که در آلودگی صوتی و رفت‌وآمد خودروها، تماس مشکل است. این کجا و آن کجا؟!

عرفان

● **توقف خارج از ایستگاه توقع ایجاد می‌کند:** رعایت‌نکردن قوانین، از جمله توقف خارج از ایستگاه توسط رانندگان اتوبوس‌های شرکت واحد باعث می‌شود در مسافران توقع ایجاد شود و هرجا که دلشان خواست پیاده و سوار شوند. سابقا که اتوبوس‌ها به بخش خصوصی واگذار نشده بود، رانندگان بیشتر مقررات را رعایت می‌کردند، اما از موقعی که به بخش خصوصی واگذار شد و کارت می‌زنند یا وجه نقد دریافت می‌کنند، مقررات را نادیده می‌گیرند. این مسئله بیشتر باید مورد توجه مسئولان شرکت واحد قرار گیرد که رانندگان را ملزم به رعایت مقررات کنند.

از مسافران دائمی خط بلوار نیکنام ـ میدان هفتم تیر

● **اجحاف رانندگان تاکسی در پایانه شرق:** رانندگان تاکسی که در پایانه شرق تهران فعالیت دارند، چرا گران‌تر از بیرون پایانه از مسافران درون‌شهری کرایه دریافت می‌کنند؟ درحالی‌که تاکسی‌ها و سواری‌های مسافربر آزاد با کرایه بسیار پایین‌تر خدمات می‌رسانند. مسافرانی که از شهرستان‌ها به تهران سفر می‌کنند، به‌دلیل اطلاع‌نداشتن از کرایه‌ها به آنها اجحاف می‌شود. برخی رانندگان در اعتراض به مسافران می‌گویند تاکسی‌رانی نرخ‌ها را تعیین کرده است!

اهورا اردشیری

● **دندان‌پزشکان پرتوقع!** برخی دندان‌پزشکان برای کشیدن دندان عقل ۸۰۰ هزار تومان از بیماران دریافت می‌کنند. چرا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعرفه‌ای برای این حرفه نرخ‌گذاری نمی‌کند و آنان را ملزم به رعایت آن نمی‌کند؟

علیرضا سلامت